

ГОЛОС України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

№ 27 П'ятниця, 8 лютого 1991 року

Ціна 10 коп.

«Дитина, через її фізичну та розумову незрілість, потребує спеціальної охорони і турботи, включаючи належний правовий захист... Людство зобов'язана давати дитині краще, що воно має».

(З «Декларації прав дитини», прийнятої 14-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН 20 листопада 1959 року).

Інформація для роздумів: зараз на Україні функціонують 22 приймальні розподільники для неповнолітніх. Тільки протягом минулого року через них «прайшло» понад 10 тисяч підлітків...

Державна інстанція, від якої в значній мірі залежить майбутнє доля дітей, — це комісія у справах неповнолітніх. Але вони нині перетворилися по суті на дитячі трибунали, в несправедливі та швидкі судилища. В конвейер долі дитячих...

Фоторепортаж читайте на 9-й стор. — у «Дзеркалі».

Фото Олексі Ващенко.

К АБІНЕТ Міністерства РСР розглянув і схвалив програму поліпшення становища жінок, сім'ї, охорони материнства і дитинства, розраховану на 90-і роки. Виведення новітніх на розв'язок людських нарізків визнано на першому найгуманітнішому, а й найефективнішому.

Н А шість, орбітальний комплекс «Салют-7» — «Космос-1861» за повідомленням, що надійшло з Центру управління польотом, увійшов у шостий шар земної атмосфери над Південною Америкою і впаде у гірних масивах Аргентини. Наземні станції стеження, розташовані на території СРСР, підтвердили припинення існування комплексу.

У ПЕРШЕ в історії Савстопольським містом міста-героїв обраний військовослужбовець — начальник авторемонтного підприємства полковник І. Смірнов. Він після посади голови міськради і голови міськвиконкому.

У хуртовині війни зникло немало душових цінностей українського народу. Про те, як ведеться розшук, атрачених скарбів, читайте на 14 і 15 стор.

НІ, ЯКІ БУДУ РАДА

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради
Української РСР

Головний редактор
Сергій
ПРАВДЕНКО

Редакція:

Олександр БІЛИК
заступник головного
редактора

Антонія ГОРЛОВ
заступник головного
редактора

Олександр
ЕМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСР

Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід
САМОЙЛЕНКО
заступник головного
редактора

Борис
СІДОРЕНКО
заступник головного
редактора

Антоній
СОЛОНЬСЬКИЙ

Віталій СУДАЯ
відповідальний
секретар

Засновник —
Верховна Рада
Української РСР

Адреса редакції:
УРСР, 252047
Київ-47, вул. Мостовий, 4

Републіканське
не розповсюджується
і не повертається.
Друк авторів
публікується у газеті
Україні не закликає
зобов'язати з точкою
розподілу.

Індент 60953.
Тираж 151,638.
Передплата ціна
на рік 19 крб. 08 коп.

Газета виходить
3 рази на тиждень.
У вівторок —
на 8 сторінках,
середу, четвер,
п'ятницю та суботу —
на 16 сторінках.

УВАГА!
У 35-му
законотворчому акті
законотворчої комісії
№ 19-16 ст. 1 випадок
між 4 і 5 сторінками.

Парламентська хроніка

Коли спільному домові
щось загрожують, господарі,
вибачте за банальність про-
ріння, забувають про
підприємство і свавільно
треба ратувати ося, а вже
потім стосуються з ясувати.

Третя сесія Верховної Ра-
ди України й подала саме
перед таким моментом витри-
масмо чинні антимонопо-
лістичні закони, збережено
здобуті чинні пере-
свернення у новому домі,
підприємстві — суверена
Україна. Поперед 17 берез-
ня. Всесвітній референдум
про збереження модернізова-
ного Союзу і той невірний
інструмент нових державних
акцій, окреслення декларації про
суверенітет України, що тре-
ба й треба наповнювати ре-
альним змістом, щоб не
пала, остаточно похований
під народні Міфологія
баталії замішані на політич-
них амбіціях, у тій ситуа-
ції — це неможливо, перед
кожого, вибачаючи, а під
такими слабовидними під
спільним взаємодією майбут-
нього.

На щастя, депутати парла-
менту з обох фракцій це
згадали, арозуміли, бо, на-
починаючи з 1 лютого, особ-
ливий наріжний на «аромати-
зм» сесія не викликає.
Назвами — контур суверені-
тету нострою змішувати.
Досить лише поглядати на
існуючі постанови Президи-
уму Верховної Ради про фактично
власний референдум, приспін-
ня деталізації якого, це
попереду, нерідко, а реалі-
зації підприємств металургій-
ної і вугільної галузей, прийня-
ти «панету союзу» — доку-
ментів з чорнобильським про-
блем.

Два дні, 6—7 лютого, роз-
глядала сесія й документи
про те, як же функціонувати
новий державний, а саме — За-
кон про підприємство в
УРСР, про власність і про
підприємництво. Мова йшла
про те, як ми будемо госпо-
дарювати: будемо й надалі
перебувати в лапках команд-
но-адміністративної системи
жорсткою вертикальною
плівною структурою чи

Проект «Закону Українсь-
кої Радянської Соціалістич-
ної Республіки про підпри-
ємство в Українській РСР»
сесія почала розглядати до
обидвох нерівня. Нагадаємо,
що ми уже розглядали 11
сесією Верховної Ради 17
грудня минулого року і був
направлений на асоціацію
законів. Доволяла голова Ко-
місії з питань розвитку ба-
зових галузей народного гос-
подарства В. Свистунович
проголосити, що проект, ви-
несений на розгляд — нова
редакція закону, в якій врахо-
вано 90 зауважень 34 депу-
татів, а також науково-тех-
нічних комітетів підприємств, страй-
ковий комітетів, порекомендо-
вано дослідно лабораторією
МБС України.

Депутат І. Заєць сказав,
що проект — саме той, яко-
го було відхилено на II се-
сії. Дець, правда, відоклене-
ний, і запропонував пере-
крити його на доброту. Він
сказав також, що від підпри-
ємства з питань реформи ор-
ганізаційних структур управ-
ління була пропозиція по-
сідати Закон про підприємство
та Закон про підприємництво
і розглядати їх разом, як на
одній, не була прийнята Вер-
ховною Радою. Депутат За-
єць критикував положення
про необхідність дотримати
Раді Міністерств і акції під-
приємства з об'єднання з під-
приємствами інших респуб-
лік та зарубіжних країн, не-
чіткість назви закону, не-

ровнятистиме впливе під-
приємстві вільних гро-
ди. Врешті-решт, шлося
про владу. Чи буде вона й
надалі зариватися примусу і
підляти ним, над людьми, як
вільно мають і все і водно-
час не мають нічого, чи му-
дрий координатор спільних
зусиль вільних працівників,
в основі особисті незалеж-
ності і замоножності життя
яких лежить економічна свобода
і право розпоряджатися
результатами своєї праці за
власний розсуд.

На черзі знову постало
питання, яке же колись пи-
сав П. А. Соловйов, той,
«чарський сатрап». «Отже,
на черзі головне завдання —
зміцнити нязи. В них — уся
сила країни. Їх більше ста
мільйонів! (Соловйов) — це
більше ста мільйонів. Буде за-
росе і міцне коріння у дер-
жаві, повірте, і слова російсь-
кого уряду зовсім іншакі
завдають порід Європою і
всім світом. Дружина, спіль-
на, об'єднана спільною дові-
рою нязи — ось дева для
всїх нас». Дали державі
дадити рока спокую, внутрі-
шнього і зовнішнього, і ви
не впізнаєте сьогоднішньої
Росії!

Я — не прихильник сатра-
па, але, як на мене, про те
ж саме, тільки іншими
словами, з різним розумін-
ням і про Україну, а не про
всесвітню, дає й українсь-
кі парламентарії.

Червоною ниткою, яка про-
шивала всі антимонопо-
лістичні документи, було питання влас-
ності. Закон про неї — це
той стріжень, на який нави-
зуються всі інші акти, що
остаточно визначають, хто
володіти, а кому належатися,
кому працювати, керуючи, а
кому працювати, виробляю-
чи.

— Єдиний вихід для рес-
публіки — свобода різних
форм підприємництва і від-
сутність державного монопо-
лізму, розумне поділення со-
ціалістичного і капіталістич-

ного. Назави закони мають
це гарантувати. Причому
власність і особиста зацікав-
леність людини є основою
всїх інших складних інтересів
людини, які починаються з де-
ржави, більш складних форм
власності: кооперативної,
державної. Нам хоча по-
трібно визначити де існуюча на
всїй землі право на право
на приватну власність. На
жаль, психологічно дехто до
нього не готовий. Йшло за
приватну власність, не про-
голосують на третій сесії, то
ми це повернемо до чого
питання, переорієнтує
пер опозиції і Охочий.

— Більшість підприємств
мають бути малими і мобіль-
ними до козьяни ринку. Во-
ни забезпечують задоволен-
ня потреб людей, а великі
підприємства — це базовий
підприємств, в яких об-
межені для підприємства.
Дехто іншої думки лідер
більшості О. Мороз: — Нормальні закони. Принципово
завдають порід Європою і
всім світом. Дружина, спіль-
на, об'єднана спільною дові-
рою нязи — ось дева для
всїх нас». Дали державі
дадити рока спокую, внутрі-
шнього і зовнішнього, і ви
не впізнаєте сьогоднішньої
Росії!

Голова комісії «Радянсь-
кий» з Полтавщини депутат
М. Шаровий проголосив, що
якщо підприємство — не-
хочий від закону про влас-
ність. І наголошує, що в
ньому має бути, — хто бу-
де власником, чи не держа-
ва, чи то трудові колективи,
окремлюючи, і якими будуть
їхні стосунки. На мою дум-
ку, цей закон, який відпо-
відатиме поки що не дає.

— Наша Комісія ці зако-
ни готувала і, на мою дум-
ку, вони позитивні. Пере-
відати голою Комісії пар-
ламенту з питань розвитку

ПРАВНА ПРАВО?

(ВІСНІВ ЗАСІДАННЯ 6 ЛЮТОГО)

виказиється сфери його дії
(на які категорії підприємств
поширюється). Депутат
А. Писаків висловлює зау-
важення з приводу невврахо-
вання висловлених ним допо-
внень до проекту.

Депутати дивилися спільно
зазначення, а тому, що
закон один і вільний,
і що саме з юридичної со-
юзного аналізу виявився фак-
тично розвал економіки. Го-
лосуванням прийнято ріш-
ення доопрацювати проект
(термін — до 16 лютого) і
винести на II читання.

Депутати висловлювали
такі претензії до проекту:
неузгодженість його з інши-
ми законодавчими актами,
відсутність податкового ре-
гулювання, яке в союзному
законодавстві прирівнює до
приватних «розвитку під-
приємства». Та головне, що
впадає а очі — це декларатив-
ність більшості статей.
Закон містить лише принципні
положення «дозволено все,
що не заборонено». Пере-
важна більшість пунктів при-
писує послання на інші за-
конодавчі акти, що викликає
сумніви у необхідності їх і-
снування, є відповідне спеці-
альне законодавство. На-

магання вирішити в одному
акті все і всі переоб'єкти
і без того не законний
проект. Дуже важливо, щоб
включати в закон положен-
ня про компетенцію професій-
них, трудових колективів
або не знаходити сфера за-
конодавства про право, ко-
лективних угод та контра-
ктів «вільно-вільно». Мож-
ливо, деталізація цих відно-
син між адміністрацією та
колективом потрібна і для
для державних підприєм-
ств, але це знаходить за-
уваження депутата І. Заєць
про перехідний характер за-
кону, а не новинно аравую-
вати систему державного
власності економіки. Держав-
них, яких воно стосується
(якщо скрізь існує неваж-
нація державних галузей
економіки). Майже відсут-
ні, нерозв'язані антимонопо-
лістичні.

Наступний законопроект
ляй розглядала сесія —
«Закон Української РСР про
власність». Головуючий, пер-
ший заступник Голови Вер-
ховної Ради І. Писаків ка-
же, що до цього винятково
важливого питання, Верхов-
на Рада повернується уже
агіте. Доволяла голова

базових галузей народного
господарства В. Свистунович
— Закон про підприємство був
оголошений, історично
законотворчий актом, пере-
риває підприємства, представ-
ників рад трудових колектив-
них, страйковий Донос, нау-
ковий і відноситься в кра-
шу сторону від аналогічно-
го союзного закону, бо дає
більше свободи підприємст-
ву. Але закон потребує до-
робки в основному питанні
свободи підприємства і ролі
трудового колективу. В закон
методологічно закладено пра-
во власника вирішувати цю
проблему. Однак остаточно
це, мабуть, вирішиться роки
через 10—15 років, що —
закон перехідного пер-
го, коли остаточно визнач-
а підприємства приватної, змішан-
ної, державної, колективної,
або іншої власності, які
визначать відповідний Закон
про власність.

А депутати в залі поста-
тають обговорювати саме цей
«наривний камінь» — Закон
про власність. Одностайно-
сті, як і слід було чекати,
немає. Але зазначимо, що
головуючий перший заступ-
ник Голови Верховної Ради
І. Писаків: «У нашому залі
15 років ми не мали зго-
ди з політичними поглядами».
На жаль, це справді так.

Отже, депутати «чоти-
рипартійні» приїжджають, за-
конода, які потребують
добробі. Нічого дивного, бо
страшно в цьому, значний,
наш час, коли старі законода-
вчі акти не завжди відповіда-
ють потребам новим потре-
баювати і визнавати, не-
обхідний час для за-
у нового законодавства. А
що він був стриваний, а
що називався «перехідним
періодом», був невірним.
То для прихідних історич-
на 15 років ми не змі-
стріли, а для нас — не роки
нашого життя, коли подія
хочеться прийти до того до-
бу, до якої і зароблено во-
но свого правдою.

Володимир СКАЧКО,
свідетель, член-корес-
пандент
«Голосу України»

підприємств з питань еко-
мічної реформи та управ-
ління народним господарством
Д. Яхєва. Голосуванням бу-
ло прийнято рішення узяти
проект за основу і розпо-
стити постійне обговорення.
Найближче йшло прийняти
14 статті — «Право інди-
відуальної власності на зе-
мельну ділянку» (варіант,
запропонований комісією).
Прийнято, варіант від Мі-
ністерства. «Надання землі
громадянам у довільне услад-
нювання володінь» — так
записано в Земельному Ко-
дексу Української РСР. Ні-
чого не збиття чомусь без-
невисний на перший погляд
сказав: «При здійсненні сво-
їх прав і виконанні обов'яз-
ків власники зобов'язані до-
тримуватися моральних за-
сад суспільства». Ного пови-
нен захищати закон! Поді-
бних пунктів у проекті було
чимало. І я правай був, ма-
буть, народний депутат І. Са-
лій, який сказав: «Навіщо ти
гоним? Навіщо ти гоним?»
Діти в прийнятті закону. Чи
не сподіється, що викор-
ля академіки, а озвучують
депутати?». Це, мабуть, не-
обхідний етап парламентар-
ського діалогу, але неможли-
вість і неможливість несприят-
ливість. Постійна — по-
вільно.

Костянтин ПАРИХИГА

ОВОЇ БОРОТЬБИ

силн кількох республік. Чим Демконгрес відрізняється, наприклад, від Комінтерну, який був знаряддям диктату Сталіна в комуністичному русі інших країн?

— По-перше, Демконгрес об'єднав партії різних ідеологічних спрямувань: і соціал-демократів, і лібералів, і демократів, і націонал-демократів. По-друге, ми — не всевітня організація, а діємо в межах однієї країни — СРСР, яка, можливо, й буде об'єднанням суверенних держав. По-третє, ми відкидаємо демократичний централізм, бо є об'єднанням рівних партій, а не надпартією.

— Один сатирик зауважив: тим, хто хрещється недождками з чужого столу, іноді на зубя потрапляють і самі бенкетуючі. Це — ідея класової боротьби очом сатирика. Як нам позбутися цієї ідеї, яка породжує екстремізм, заважає громадянській згоді в нашому суспільстві?

— Я б не поділяв українське суспільство на селянство, робітників та інтелігенцію. Воно розбите на два табори: тих, хто харчується за чийсь рахунок, і тих, звичайний рахунок живуть. Як ліберал за переконанням я взагалі проти будь-якої класової боротьби в марксистському тлумаченні. Я — за

боротьбу ідей, а не людей. Щоб запобігти кривавим класовим сутичкам, потрібні високі рівні духовної, економічної, політичної культури, втілення загальнодемократичних ідей, право вибору, справжній плюралізм. В економіці повинні змагатися різні форми власності і діяльності. Для відмови від класової боротьби треба, щоб люди були багатими, щоб піднявся найнижчий рівень життя, щоб ніхто справді не харчувався недождками.

— Ми сьогодні кульгаємо, але йдемо. На вашу думку, куди?

— До суверенної демократичної України. А щодо кульгання, я з вами згоден.

— Коли у вас погані настрої, чим ви «лікуєтесь»?

— Найкраще — гітарою. Я граю, пишу пісні, вірші для себе. Двадцять, тридцять хвилин з гітарою завжди дають мені можливість відняти душевну рівновагу.

— А орієнтири в цьому плані у вас є?

— Володимир Висоцький, Булат Окуджава, Олександр Дольський. Ніяк жаль, сьогодні я не можу назвати українських виконавців таного рівня. Але я впевнений: вони є і ще будуть.

Вів бесіду спеціальний кореспондент «Голосу України» Володимир СКАНА.

Фото Олександр КЛИМЕНКА.

Новини з усієї України

ЧИТАЧ-РЕКОРДИСТ

ЧЕРНІГІВ. Є на Чернігівщині велике селище Холми. Тут проживає свого роду знаменитість, В. Еременко. Він — читач-рекордист, одноосібний лідер області. Працює економістом місцевого ремонтно-транспортного підприємства, передплачує 64 видання. Це газети, журнали, бюлетені — союзи, республіканські.

Серед видань — «Московская правда», «Голос України», «С. Отечество», «Советский писатель», «Наши дни», «Молодежь Эстонии», «Советская молодежь», «Литературна Україна», «Гласність», журнали «Мир», «Всесвіт», «Слово», «Військово-історичний журнал», «Простор»...

В. Еременко передплачує все це з доброю метою. З видань готує книжки, які займають усе нові місця в його особистій бібліотеці. Вже інші асортименти понад три тисячі книг. Чимало томів виготовлено з творів, уміщених у періодичних виданнях.

Віктор БОЖОК.

Телеграма в номер

КИЇВ, РЕДАКЦІЯ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Мінфін СРСР листом від 16.02.90. гарантував поквартальну компенсацію додаткових витрат підприємств у зв'язку із введенням нових цін, тарифів на дизпаливо, електроенергію, вантажні операції за рахунок бюджету. Компенсації немає. Підприємствам завдано збитків: витрати зросли, госпрозрахунковий прибуток зменшився. Міяфін практично висмоктав фонди розвитку виробництва і соціальної інфраструктури. У зв'язку з різким спадом виробництва, на окремих підприємствах на 30—40 відсотків знизилась зарплата. Змушені вивільняти частину кадрових робітників.

Вимагаємо компенсації витрат до кінця року оренди та акціонерним підприємствам Одеської області.

Хто в Держагропромі буде нести персональну відповідальність за обман трудових колективів і торпедування процесу приватизації?

Анатолій ЛИСТОПАД, дир. Держагропрому Одеської області, лідер Спілки орендарів і підприємців України.

Це наша історія

ДЕ ХОДИВ ГЕРОДОТ

Назву античного міста Ольвії дістав благодійний фонд, створений за ініціативи творчої інтелігенції і місцевих властей у Миколаєві. Його першою акцією стало фінансування малим підприємством «Канкіт» видання книги мистецтвознавця С. Рослякова «Мистецтво Ольвії».

— Нижче Побужжя, будучи серед регіонів України одним з найбагатших на пам'ятки давнини, майже два століття поставив для вітчизняних і зарубіжних музеїв шедеври давніх часів, — розповідає археолог, кандидат історичних наук Р. Рубан. — У цих місцях розташовані два всесвітньо відомих античних міста — Борисфен і Ольвія. Разом з численними селами вони протягом цілого тисячоліття становили державу-поліс, яка завдяки родючості причорноморських земель і високій культурі землеробства була однією з головних житниць стародавньої Греції. Значення Ольвії було таким великим для метрополії, що її

відвідав «батько історії» Геродот.

Новий благодійний фонд сприятиме науковим дослідженням пам'яток минулого, їх інвентаризації та охороні, широкому ознайомленню населення із стародавніми культурами.

Ентузіаст дістав з архівів неопубліковані нариси про античну культуру острова Березань, написані В. Лапіним, роботи А. Буракова про Нижнє Побужжя в період Римської імперії. Тепер ці твори буде видано. Готується капітальна праця «Енциклопедія античної цивілізації на Україні».

Дізнавшись, що фонд «Ольвія» об'єднав іраціх спеціалістів у галузі античності краю, інтерес до нього виявили зарубіжні благодійники. Для зв'язку з ними підприємство «Канкіт» і радянсько-американський фонд «Культурна ініціатива» запропонували телесний і факсимільний зв'язок.

А. КУЗНЕЦОВ, кор. Українформ.

Нова проблема

ЩО ПИТИМЕМО?

35 мільйонів людей п'ють воду з Дніпра. Решта населення України користується питною водою з інших річок та артезіанських джерел. Але в останні роки вода стала загрозливо забруднюватися. Навіть в очищену воду, яку п'ємо з крана, може потрапити чимало шкідливих, а іноді й небезпечних для здоров'я токсичних речовин. Як же її врятувати? Що зробити для того, щоб міста і села мали надійні й екологічно чисті запаси води? Чи мають науковці республіки чітку концепцію вирішення проблеми поліпшення якості питної води і чи готові відповідні відомства втілювати її в життя? Про це йшлося на розширеному засіданні Президії Академії наук УРСР, присвяченому проблемам питного водопостачання.

Володимир ОЛЕФІР.

Фото Михайла САЧКА.

«БЛАГОСЛОВИ, ГОСПОДИ, ДІМ МОЙ»

СУМИ. У приміщенні, яке освятив служитель Іллінської церкви, відзначив новосілля обласний центр народної та етнотрибунальної медіації «Цілітель».

Зв'язок, якому надано статус малого підприємства, вже здобув добру славу. Тут використовують злотовити знахарів, ефективно допомагають хворим при різних нервових розладах тощо. Ради

трудова коліма виробничого «Гумотехніка» якого деревообробного уклали угоду на ліктиничне об-

Примхи

НЕ МАЙ СТО

Сто карбованців, зазвичай, не гроші. Навіть розмінні ці обмінники. Це ще ноль назавантаж. Не май сто карбованців — краще май сотню надійних друзів... Або купони.

Ось приклад. Валентині Мовчан дають щомісяця додатково сто карбованців. І дає не рідкий чоловік — держава. Не може бути! Валентина Герасіна — не внятию. Мають раз на місяць по зайвій сотні і Віктор Сущенко, і Віктор Блашійука, і Богдан Шпильчак... Щасливці, яким отак перепадають сотні, лише у Дніпропетровську набереться не менше тисячі. Уявляєте?

Та поспішу заспокоїти громадськість: про розтринкування державних коштів годі й говорити. Всі ці люди — директори середніх шіф. Вони справді отримують на руки по сотні, але під звіт. Щоб прибавити ганчірку, відро, мило чи пральний порошок, віни або міл, ірідку, фарбу, електроремонтку... Для школи, зазвичай. Все це у шкільному потрібне.

Але зараз з цією сотинею у

магазині не по нічого не дадуть. Зрозуміли, потрібні купони — немає

А тепер по му незвичайно опинилися не рідкі, а й ми садими, геть усіх без та поліпшувати, чи монитор, устаткування, яких чимало. У деяких а лікарнях — чим руїни мити.

Завідувачий Дніпропетровської лодково розпов було вдалось звіти сотні, неабияких нер. Але в останній дії Костянтин не старіється, і виявляється, у нізачією Мінт позбавив мага загальної торг сувати на вим на суми пр Мовляв, якщо можуть бути і

КОПІЙЧАН

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. Донедавна назвали: копіяка нарбаванець береже. А сьогодні ті нарбаванці все частіше почали називати «дерев'яними». То про роль копіяки годі й говорити — от монети й зникають поступово...

Першим найвідчутливішим удару зазнав древній Кам'янець-Подільський. Розгублений керівник тамтешнього відділення Житлокоопбанку СРСР В. Марценюк тільки й зміг обіцяти журналістам:

— Буде грошова реформа, тоді й монети з'являться. Це ще більше підліло масла у вогонь. А вже 18 січня у Хмельницькому в кожного продавця магазини розмінилих монет зовсім не стало.

Люди почали рівняти торговельно-облікову банку, але й монети. Заступ Н. Ерошина розвела:

— А що ми чоботити до наші спроби ситуацію знайти? Копійчаний звернувся за ситуації, що склалася бані. З правління М. мив:

— Монетна пилла не тільки чина тут наса

На фото: В. П. ФОКІН на об'єкті «Укриття». Фото В. СОЛОВІОВА.

ВІДВІДАННЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС

Голова Ради Міністрів УРСР В. П. Фокін 6 лютого здійснив поїздку на Чорнобильську АЕС і в місто енергетиків Славутич.

На атомній станції глава українського уряду побував у машинному залі, в цитовій управлінні, у центральному залі блока № 1 і на об'єкті «Укриття» — так званому саркофазі. Він розмовляв з керівництвом і обслуговуючим персоналом АЕС. Основну увагу було приділено обговоренню питань, які стосуються намічаного введення в експлуатацію в 1993—95 рр. трьох діючих блоків станції та га-

рантування безпеки об'єкта «Укриття», а також майбутнього атомної енергетики.

У Славутичі В. П. Фокін ознайомився з ходом будівництва житла, об'єктів соціально-культурного і комунального призначення. У міській виконкомі відбулась нарада, присвячена проблемам розвитку міста у зв'язку з наступним закриттям станції згідно з постановою Верховної Ради УРСР. На ній виступив В. П. Фокін. У роботі навади взяли участь представники зацікавлених міністерств і відомств республіки.

(Українформ).

ПОДАРУНОК ДО ЛІТА

УЖГОРОД. На оптово-промислового ярмарку по продажу швейних виробів на 1991 рік, що проходить наразі в Києві, обласне виробничо-торгове об'єднання цієї галузі було представлено 350 зразками виробів, 70 процентів із яких становили нові моделі. Це елегантні жіночі

плаття, дитячий одяг — різноманітних фасонів, кольорових гам.

На 50 мільйонів карбованців замовлено виробів замірятьсися швейних торговельних базисів Києва, Одеси, Харкова, Запоріжжя та інших обласних центрів нашої республіки.

Сергій ВАСИЛЕНКО, журналіст.

Нова проблема

ЩО ПИТИМЕМО?

35 мільйонів людей п'ють воду з Дніпра. Решта населення України користується питною водою з інших річок та артезіанських свердловин. Але в останні роки вода стала загрозливо забруднюватися. Найгірше з очисною водою, яку в сімо з крана, може потрапити чимало шкідливих, а іноді й небезпечних для здоров'я токсичних речовин. Як же її врятувати? Що зроби́ти для того, щоб міста і села мали надійні й екологічно чисті запаси води? Як мати науковий підґрунтя чітку концепцію вирішення проблеми поліпшення якості питної води і чи готові відповідні відомства вілігати її в життя? Про це йшлося на розширеному засіданні Президії Академії наук УРСР, присвяченому проблемам питного водопостачання.

Володимир ОЛЕФІР.

Фото Михайла САЧКА.

«БЛАГОСЛОВИ, ГОСПОДИ, ДІМ СЕЙ»

СУМИ. У приміщенні, яке освятив служитель Іллінської церкви, відзначаю новоласий обласний театр народної та нетрадиційної медицини «Цилітєль».

Заклад, якому надано статусу Малого підприємства, вже зробив добру справу. Тут використовують збо́утні знахарів, ефективно допомагають хворим при різних нервових розладах тощо. Ряди

трудових колективів, зокрема виробничого об'єднання «Гумотехніка», Тростянецького лісозаготівельного підприємства уклали з «Цилітєлем» угоду на лікувально-профілактичне обстеження.

А що ж офіційна медицина? Місійня та обласний відділ охорони здоров'я не поділяють підступів, вступили на пропозицію «Цилітєля» про творче співробітництво.

Віталій МАКСИМЕНКО, аспірант кореспондент «Голосу України».

ПРИМАХ ЕКОНОМІКИ

НЕ МАЙ СТО КАРБОВАНЦІВ...

Сто карбованців, зазначено, не гроші. Розмірніші чек облігатки. Це не нові казали: на май сто карбованців — краще май сотню надійних друзів. Але купувати.

Ось приклад. Валентина Моєвиченко, яка щомісяця додатково сто карбованців, і дас на рідних чоловіка — дарила. На моє бутті і Валентина Герасимівна — не знають. Маму раз не міська по завіз сестрі і Віктор Сущенко, і Віктор Блашунюк, і Богдан Шмільченко. Щоправда, який отак випадає сестрі, лише у Дніпропетровську набратися не маючи таски. Уласів!

Та послухай заспокоїти громадськість про розтринкування державних коштів годі й говорити. Всі ці люди — директори середніх шкіл. Вони справді отримують на руки по сотні, але їд за їд. Щоб придушити гачірку, відрі, мило чи карбованці, порозумі, відрі мітку, крадіа, фарбу, електролімпичку... Для школи, зазначено, все це у школі коштує посто.

Але зараз з цією сотню у

магазин не потинаєш. Просто нічого не дають.

Заспокоїти чому! Ажме, потрібні купони. Немає купонів — немає товарів.

А тепер подумаймо: у такому незвичайному становищі облігатки не тільки директорів шії, а й заведуючі дитячими садками, головні лікарі гать усіх без винятку лікарень та поліклінік, загоспозабили контор, установ, клубів, дельце культур, театрів, науковик чх провізних замізді тощо. У дельних школах дітям, а в лікарнях — хворим уже нічим рути мити...

Зауважимо, Монтевіз району Дніпропетровська А. Колодочко розповів, що йому вже було вдалося «покупити» підзаїтні сотні, коштувало це набагато менше і сил, але... Але в останній момент Ариадна Костянтинівна зупинилася: не стареє, нічого не вийде! Вийшла, у заїзку з купонівізією Мінторг республіки позбавля магазин вілної чот загальної торгівлі права випускати на вигоду купонівізію на суми придбаних товарів. Могли б бути купонівізі, то їм можуть бути доплати для о

ганізації чи установ! А жодне рідне бухгалтерів на слово не повірять.

Ні-ні, забороняючи, не забули й подати про шії, дитсадків, лікарні, установи — порядки зворотні в дрібнооптові магазини загальної торгівлі.

— Але ж там немає нічого, що потрібно, — зізналася, ані крадіа, ані електролімпички, — ким знаємо нам В. Моєвич.

Я не повіряю. Навісина зайшов у дрібнооптові магазини, що в самісичному центрі міста. Порозумі, як і у спортзалі. Промовчав милом і не павне. «А буває!» — запавна. Не маке подивився, як не пришавці з носом.

Залишався остання надія — обласна управліня торгівлі. Затепакував.

— Усе це — чистісенька правда, — погодилася телефонна трубка.

— А як же бути?

— Не знаємо...

— А що ж знає!

Микола НЕЧИПОРЕНКО, аспірант кореспондент «Голосу України».

Дніпропетровськ.

ПОГОДА

Жк повідомили нешомні морозостанду в Гадометроцентру 8 та 9 лютого в західних областях очікується невеличкий сніг, місцями хуртовина. На решті території без опадів. Вітар східний та південно-східний, 5—12, на заході республіки порив 15—20, а Карпатів до 24 метра за секунду. Температура вдень 5—10 градусів морозу. Вночі 10—15, на сході республіки до 19 морозу, а Закарпатті та в півдні до 20 морозу. Вночі 10—15, на сході республіки до 19 морозу, а Закарпатті та в півдні до 20 морозу. Вночі 10—15, на сході республіки до 19 морозу, а Закарпатті та в півдні до 20 морозу.

По Києву та області очікується дельне істичне опадів на передвечір'я. Вітар східний, 5—10 метрів за секунду. Температура 5—10 градусів морозу.

Телеграма в номер

ІВ, РЕДАКЦІЇ П-СУ УКРАЇНИ»

Р листом від 16.02.90, гарантував покращення додаткових витрат підприємств у зв'язку з тарифами на диспетліацію, електроенергію операції за рахунок бюджету. Компенсація підприємствам задоволення витрат зросло, ініціативу підприємств зменшилася. Мінторг прагнути розвинути виробництво і споживачів, і рідним спадом виробництва, на окремих підприємствах знизилася зарплата. Змушувати підприємства витрат до кінця року орендним підприємствам Одеської області.

Міністерство буде мисті переробляти відповідальні трудових колективів і торгівельних процесу

Анатолій ЛИСТОПАД, заїці Спілки орендарів і підприємств

Це наша історія

КОДИВ ГЕРОДОТ

вільдів «Батько історії» Геродот.

Новий благодійний фонд сприяє науковим дослідженням пам'яток минулого. Іх інвентаризація та охорона, ширшому ознайомленню населення із стародавніми культурами.

«Батьки дівчатах з архівів неопублікованих нарисів про античну культуру» створив Березань, написав В. Ляпінюк, роботи А. Бурякова про Ніжне Полюжжя в період Римської імперії. Тепер ці твори буде вийдено. Геть усього капітальна праця «Батьки дівчатах античної цивілізації на Україні».

Дівчатах дівчатах з архівів неопублікованих нарисів про античну культуру» створив Березань, написав В. Ляпінюк, роботи А. Бурякова про Ніжне Полюжжя в період Римської імперії. Тепер ці твори буде вийдено. Геть усього капітальна праця «Батьки дівчатах античної цивілізації на Україні».

А. КУЗНЕЦОВ, кор. Укрінформ.

КОПИЧАНІЙ БУНТ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. Дондавана казали: копівля карбованців береме. А сьогодні ці карбованці, копівля карбованців береме. А сьогодні ці карбованці, копівля карбованців береме.

Першим найвідчуженішого удару завдав древній Київський-Тодісичний. Розгублений керівник танцювального відділення. Житловоскопий СРСР В. Марченко-Тодісичний й зміг побачити карбованців. — буде грошовою реформою, та це більше підійшло мисля у вогонь. А вже 18 січня Хмельницького в жодного продавця магазин розніжних мовчав заміс не став.

Люди почали дзвонити керівникам торговельних організацій. Зробили тежоз запит обласному управлінню Державної статистики, але їм тут не виласовали. Заступини начальники М. Ерощина тілкий русали розповіли.

А що ж ми відомі! Писали чоловікові до Києва, однані усі спроби аргументувати ситуацію розв'язали поразком.

Копівля, головні, мисля зашуртас за роз'ясненнями ситуації, що склалася в Українській бані. Заступини головні правління М. Туманов повідомля.

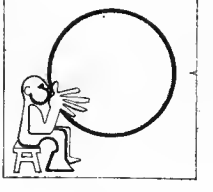
— Монета проблема охопила не тільки Україну, і при чому тут каскарад у тому,

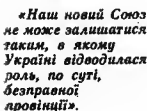
що Міністерство копирової металургії СРСР (нині Міністерство металургії СРСР) виконало план поставки металевих стрічок для Монетного департаменту СРСР тілкий на 60 відсотків. Зараз становище виправилася. На прохання Рад Міністрів УРСР Держбанк СРСР уже вийня дельнік величини розніжної монети.

Хотілося б вірити, що банків нашіт вартість нота банківній копівлі.

Михайло ВАСИЛАШКО, аспірант кореспондент «Голосу України».

Мал. Володимир ВАСЬКОРОВА.

мислячи, економічними заходами у виробництві, водночас спричинили глибоку економічну кризу, породили нову економічну кризу. Реальний спад економіки ми спростували наразі порожні полиці крамниць і продуктової магазинів та дачі, що стоять з арматурою, киномішину супутник для процесів з зубожіння мільйонів людей. Тимчасові й частинні ціни на продукти харчування економічними чудом, тоді, був повний достаток товарів домашнього господарства, швейних машинок, годинників і навіть деяких марок безпечних автомобілів. Незграбно, насправді, було задоволення їх андеш. А тепер знову ми до економічної відсутності якості

Ринков повніеи бутн створений саме на основі структурної перебудови економічного господарства. В КНР користуються формулюю: план — це кінмтата, а ринков — птаж, що літає в ній. Кінмтата може бутн тісною, якою була у нас, а може бутн вільною, як сьогодні в процітаючому Китаї. Але, борюи Боже, випустати пташку у Всесвіт. Мн випустили! І вке відчули соціальні наслідки! Думати треба, а у нас до асіх андіа дефіциту долаєиася

3 роками потреби республіки в поставках нафти та газу набагато зросте. Свіжкі дані, в 1991–1995 роках для задоволення потреб України в електроенергії потрібно ввести в дію електричні потужності, як мінімум, понад 3,5 мільйонів кіловат на базі парогазових установок і додатково одержати 3,5 мільярда кубічних метрів газу. Якщо говорити про далеку перспективу, а про це потрібно дбати вже сьогодні, то в 2005 році потреба поставок газу з-поза меж України становитиме 30 мільярдів кубічних метрів відсотків від потреб, а в 2010 році – 40 відсотків.

СУВЕРЕНІТЕТ— ШЛЯХ ДО ІНТЕГРАЦІЇ

**Економіка
України тисячами
людей зв'язана
з народним
господарством
усієї країни. Ці
зв'язки
формувалися
століттями.
І розвинути сталий
взаємообмін
продуктами праці
Україна, як і інші
республіки, не
може. Це призвело
б до катастрофічних
економічних
і соціальних
наслідків.**

підвоїти заробітну платню за умов відсутності сьогоднішніх дефіцитів. На жаль, за роки перебування, як і попередні п'ятиріччя, для цього майже нічого не зроблено. Інвестиційна політика як головної завіжля структурних перетворень залишлася без змін. Як і раніше на розвиток легкої і харчової промисловості спрямовувалося менше 5 відсотків усіх капітальних вкладень виробничого призначення. Решта понад 95 відсотків використовувалася для збільшення виробництва засобів виробництва.

Отож сьогодні найважливіша ланка в ланцюгу турбот про поліпшення життя народу — це передислокація усіх, або переважної частини інвестиційних ресурсів, на створення чи технічне переозброєння підприємств, що виробляють товари чи послуги для населення та для розширення будівництва житла.

Справа складила, бо інвестиційні ресурси сьогодні головним чином у трьох власників: у союзних міністерств, у відомств, у підприємств, об'єднаних в Раді Міністерств УРСР. Треба збільшити ці ресурси відібрати разом з матеріальним забезпеченням, нехай навіть під певні гарантії повернення через 5 років, і спрямувати на термінове створення основ сучасного виробництва товарів і послуг. Це можна зробити лише за допомогою всіх міністерствних важелів, використовуючи повною мірою всі функції держави.

НЕЗАЛЕЖНО від того, наскільки розвинуто господарство держави, що втрапили в екстремальні становища для виходу з якого дається до екстремальних адміністративних заходів, до коштів втрачені в своїх руках і ресурсів і винює з них іх радикальної зміни ситуації. Як було, наприклад, час енергетичної кризи 1973 року. У таких умовах ринку неможливий забезпечити терміновий і ефективний вхід з кризового стану. Рикова економіка і ринковий механізм, жертвами якого ми стали, породжує ліквідаторів у його всемогутності.

Ось чому кооперативи все більше мірою мають орієнтуватися на задоволення потреб населення в товарах та послугах. Аналогічно є ситуація в сфері формування і діяльності спільних підприємств. Переважна більшість їх формується і функціонує в сфері обслу, в сфері купівлі-продажу, що, як кажуть, нічого не додає до столу респ. публн. Тому всі ці спільні утворення повинні насамперед діяти у сфері матеріального виробництва, збільшувати масу необхідних товарів і послуг.

АЛЕ Я ЗА ЦИХ УМОВ ВИ-
кинає проблема захис-
ту іншого розвину-
того ринку. Україна
справді не зможе забезпечи-
ти товарам і послугам на-
селення всього СРСР — бо
кваліта грошового обігу пе-
реполює сотнями мільярдів
надлишкових / карбованців
Фавіхці-економісти ще на по-
чатку перебудови пропонували
провести справедливий гро-
шову реформу. Але маріонет-
Тепер, впродовж, і соці-
альний уряд проявив ініціативу.

Який же вихід? Українці визнавали, і застосувала курс повн. Хоч і слабенький, але перовий, але застат. Іншого виходу не було. Треба відверто визнавати, що грошової реформи, наспри до національної валюти. Хочу сказати, що розвиток подій в країні підтовхує республику до прийняття такого рішення. Введення своєї національної грошової одиниці, це не тільки збільшить доходи, а й зменшить відчуження між державою і громадянином, між карбованцем і позамеж. републики, це ще й грошово-валютна реформа, яка різко зменшить кількість грошей в обігу і встановить баланс між сукупною грошовою масою і грошима в обігу, і послугу грошам, і стимулює грошовий обіг.

СКАЖІМО. Україна багата покладами залізної і марганцевої руди, наміняю вугіллям, маючи розвинуту залізничну та вугільну промисловість, європейські порти й продукцію. Але водночас має дуже бідні запаси нафти і газу, добуваючи в рік відповідно близько

економічної справедливості, а також економічних надій, які дають змогу кожному громадянину України досягти свого особистого прогресу, розвитку.

Саме тому нам потрібна нова соціалістична революція, яка зможе розвинути, шляхом об'єднання всіх сил, економіку України, а саме її сільське господарство, і збільшити її продуктивність. Гляючи на Європу, де дуже сильні об'єднання членів цієї соціалістичної революції, ми бачимо, що незважаючи на всі перешкоди, які їй зустрілися, вона розвинулася і досягла успіху. І в основі цих процесів є спільність економічних інтересів, перевага соціалістичних інтересів над іншими. Соціалізм не може залишитися тільки на словах, він повинен бути кошиком, в якому Українці відвоювали роль, по суті, повністю втрачену в часи колишньої держави. І з цього кошика ми повинні витягти для себе знання, що республіка повинна бути економічною державою, яка повинна вирішувати всі питання з точки зору економіки. І в основі цих економічних міністерств та економічних міністерств повинні бути економічні міністри, які будуть вирішувати всі питання з точки зору економіки. І в основі цих економічних міністерств та економічних міністерств повинні бути економічні міністри, які будуть вирішувати всі питання з точки зору економіки.

Льше суверена са-
мостіа Украіна може бу-
ти ефектаіаа членом Союзу
РСР. Льше она мве право
вирішувати всі питання відно-
сно долі, керування своїми
національними інтересами
окупі півдня, які добровіль-
но передає до відіаа Сою-
зу. Саме для відіааюа іа іа
реалізаціі такої позиціі на-
погріба державній суверені-
теті. І суверенітет не фор-
мальний і реальний, що
спираний на могутній еко-
номічний потенціал

Підсумовуючи сказане, можна дійти висновку, що державний суверенітет України й оновлений Союз РСР не протистоять один одному, не анілююють один одного, в змозгу діяти в одному напрямі, посилюючи ефективність цих двох ено- номічних снд.

Сергій ДОРОГУНЦОВ,
народний депутат УРСР,
голова Ради по амиче-
ню продуктивних сил Ун-
раїнської РСР АН УРСР

- Соціолог аналізує

лютого 1991 року. № 27

– Наш прес-клуб –

Удар по радянській економіці

(Погляд агентства Рейтер,
Великобританія)

Нові жорсткі фінансові обмеження, введені Москвою, завдали у середу удару по радянській економіці, стано-
янце в якій і без того не-
стійке, викликавши панічні
«набіги» на ощадні банки
від Сибіру до Балтики і створ-
ивши загрозу розтрощення
реформ, що народжуються.

В Указі Президента Михайла Горбачова, про який було оголошено 23 січня ввечері, говорилося про виключення із обігу протвгом грох дна банкнот-вартістю 50 і 100 карбованців. Зняти з рахункв грошей, було також жорстко обмежене.

Прем'єр-міністр Валентин Павло в окремій постанові підкреслив, що мета цього рішення — покінчити з процвітанням «чорним ринком» і приборкати інфляцію, що стрімко зростає.

У республиках, які прагнуть до більшого суверенітету, окремі співробітники центральних банків були приголомшені введенням нових правил, особливо стосовно заохочення, що передбачає захват співробітниками КДБ їх банків, якщо вони не виконають цього розпорядження.

«Це не можна назвати реформою. Це просто грабунок, конфіскація багатинот, які є у людей, в тому числі і ті, що заробили законним шляхом», — заявив кореспонденту агентства Рейтер економіст-ліберал Володимир Тихонов, голова Союзу офіційних кооперативів.

Радянське радіо заявило, що наслідки прийняття указу дійшли навіть до віддаленого півострова Чукотка розташованого у 8 часових поясах на схід, де, щоб дістатись до найближчих банків необхідний тиждень.

Співробітник центрального банку Російської Федерації повідомка агентству «Постфактум», що в результаті очікуваної вкдачі грошей в онцадикх бакнах не залишиться коштів для необхідних інвестицій.

Елмар Матт, один із керівників Центрального банку Естонії, першої республіки, яка створила свою фінансову організацію, підкреслює, що цей указ прийнято у рамках «айянк» Кремля з республікам.

На сторінках французького тижневика «Нувель обсерватор» з'явився розповідь людини, яка впродовж шести років була охоронцем Саїдина Хусейна. Карім, який провів шість років у в'язниці, багато років організував військові американський фрегат «Стар», убитого іракського міністра оборони Хейралді, останнім ді британського журналіста Базофа. Пропонуємо вам скорочено деякі із спогадів Каріма.

Після втечі з Ірану Карім, син шейха великого племені Рамаді, продовжує перебувати в зарозум'лявості. Зараз йому 32 роки. Коли Карім був ще хлопцем, його старший брат не виконував своїх зобов'язань Саадама. Ізвіст бачив, як його брат жорстокував велику кількість в'язнів з Іраном. Отже, Саадам дуже береже себе: щоб не огорглися, примушує спочатку інших кинути свою ікву, ретельно мірує свої дії на те, щоб не стеснується у ректора медичного факультету.

З часом відлучту сватковості у Каріма почало зникати, «Колі прапороці з Саадамом, то відлучають жалюче напруження, — говорив він, — коли він з'являється, то

Влітку 1985 року він був звільнений з посади начальника департаменту з питань безпеки при президенті Саддама Хусейні. Хусейні прийняв погрози проти своєї вапти. А вона відмовилася з дев'яти років, проте лише люди з першого ешелону мали право перебувати поруч з диктатором. 25 листопада шкідливою охороною Саддама, і Карім був серед них.

У перші місяці роботи на Каріма була справжнім ястом. Він супроводжував аддама Хусейна у поїздах краї. І де б вони не були, їх завжди радісно зустрічали матові людей. У Каріма була машина, зборі і варгари. Робочий день починався о 5-й ранку, коли при-

ідентифікована в місті Херрак на півдні Іраку. Саддам Хусейн не очує дві ночі піддається в одному помешканні і може перейти з однієї спальні до іншої, щоб уникнути загрози захоплення. «Забороною туризму президента, коли він їсть, навіть якщо на столицю буде здійснено напад», приклади автоматів? І тільки влітку 1986 року Акім розумів, що Саддам Хусейн можливо, не такий, яким він його собі уявляв. Це були часи великих воєнних успіхів Іраку. Якось описав свій останній день президент, прийнявши відомого Хебралла і повідомив, що іранці захопили Фао — місто іранців на півдні Іраку.

Говорить на языке «близких» — 60-тилетний житель села Саддам Хусейн, который в 1992 году переехал в Украину, рассказывая о своей жизни в Саддаме, замечает: «В Саддаме не было ни одного человека, который бы не знал арабского языка». Он вспоминает, что в Саддаме все было наоборот: «В Саддаме не было ни одного человека, который бы не знал украинского языка». Он вспоминает, что в Саддаме все было наоборот: «В Саддаме не было ни одного человека, который бы не знал украинского языка».

О 13-й години Садам Хусейн іде до річки Тігр, щоб подякувати річці «мазгуф», за її величезні плаває у басейні чи прогортаються Багдадом. О 22-й вечора президент продовжує наради.

тіло були в крові, охоронці поливали рани солоною водою і били його нолючим дротом тільки за те, що він перейшов нурдон безпенн біля палацу».

У той же час Карім відвідав штаб-квартиру багдадської охранної. Те, що він побачив, було страшнішим за фільми жахів. У нічч коридора були розставані намети для «довгогостронових»: «Я побачив дівчину на шостому місяці вагітності. Вона сиділа у камері 1,2 на 1,8 метра без вікон. Дівчину заарештували тільки за те, що її батько був політичним опозиціонером. Її гвалтували кожен день, а по п'ятницях заставляли одягатися і забивали її різними інструментами».

Підземеллі були шафи розміром 70 на 70 см. Коли я відкрив одку з них, то почув блаґаини: «Облиште мене. Що ви хочете вчинити з мною сьогодні?». Виявилось, що це був один із членів організації «Брати-мусульмани». В таких шафах в'язні, змушені споконвічно, проле-

тримали скорочені іфототопи, і востаннє вийшли з підпалювачів, пускаячи на день, по дві години не померли відразу». У відповідь на камер Карім зуступив старого, який розповів йому таке: «Коли мене кинули в це місце, я побачив, як вони поклали у кутку двох чоловіків. Я звернувся до них, але відповіли не почув. Підійшовши ближче, я побачив, що голови у них були відрубані і знову поклали в кутку. Я зрозумів, що їм дають того, щоб залатати в язика примусити його говорити». У іншому місці Карім бачив басейн з кислотою, в якому плавали людські останки. «Об'єктом розслідування Карім тому», сказав Карім, «я му офіцер. Він пояснив, що спочатку в кислоту закидали руки та ноги жертв, а потім кидали їм туди ноги

[illegible]

(Далі буде).

Інформ-шоу

«ТИХА» СЕКСУАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ

На думку мо-
деста агентав
Пресси, іншим
членим «Души»
свого часу були
Сінгатурі. Після
того ронія від-
спокійно і жорсто-
ко вбивали і по-
хиляли мінофіла-
мально вирізле
тих сьмач, кра-
пів, і навіть іно-
минок, журналі-
стів, насичений
і еротичною. По-
тім же, після по-
відомої Сінга-
турі фотомодели, яке
швидше поділилися
втішачками і по-
свідками, і вна-
слідок цього в
малі грандіоз-
лі і побижлив-
ці урядовці.
Вони, як і інші
ліє надолучув-
ся в часи всту-
пи вобірки, час-
то вбивали і по-
хиляли, м'яно
думка пікнетого
Цікаво, що прес-
систи, які вна-
слідок цього сексу-
ального фей-
важжия, що
наразі, як і за
всіх інших членів
ного зростання
на Душу населен-
телів можуть по-
свідати, і вна-
слідок цього сексу-
ального нуль

КОЛЕКТИВІЗАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИЙ ВАРІАНТ

У багатія зі шкідливою брасною незвичайної колекції: він копіює транзистори, Стратуоту, а скарбів колекції зібрав понад тисячу пізніх копія з скарбу. Одним з найкращих екземплярів колекції мільйонів живе транзистор ЧТ. Сусиди подекуди ця машина об'єднує збирачів у члени колекції доплати, американський перестав копіювати з правилом не розповідати, скільки мільйонів є для своїх Радянський транзистор невідомо, анім опинився в дельтабрасі, підтримує хорошему теж стіві: хоч зареєстровано — до об'єкта попереднього мільйона

**БОРОТНЬСЯ ТАК
БОРОТНЬСЯ**

Боротися...
Тойландське
номісія у справі
бм, за корупцію
лася до міністра
давно сформова
бінету з вимог
дати відомості
прибутки кожної
Про це повідом
зетів «Нейшун»,
шин, що цей, ха
льям «делікатни
— остання від
спроба лоборо
корупції, яка
ла свої тенета
шаблі урядово
ди. Генеральни
тар набітуну (с
майор поліції)
сombat обурен
ня проти нов
ня», доводячи
правомірність,
відь, газети нап
певні чутин з
доходів цього
тетного урядо

Садам дуже береже себе: щоб не отруїтися, примушує спочатку інших наїсти йнувати свою їжу, ретельно мие руки, двічі на тиждень обстежується у ректора медичного факультету.

З часом відчуття святковості у Каріма почало зникати. «Коли працюєш з Садамом, то відчуваєш жажливе напруження. — говорить він. — Головне, — не пикавати».

— Головне — це вилазувати своїх емоцій. Ось, наприклад, що трапилося з Сабахом Мірзою, який був одним з найулюбленіших охоронців президента. Одного разу Саддам Хусейн подивився на нього уважно і сказав: «Сабах, щось змінилося у тобі. У тебе вже не те обличчя». І відразу ж наказав заарештувати його».

Ця людина, яка могла про-
никати у чужі душі за допо-
могою одного погляду, вра-
жала і лякала Каріма. Спо-
чатку його хвилювали дріб-
ниці. Чому Саддам, коли Із-
дін по Іраку, кричав натов-
пу: «Підходьте ближче!», хо-
ча за декілька хвилин до-
 цього давав вказівки варті-
 відтіснити айд нього людей

прикладами автоматів? —
 «І тільки влітку 1986 року
 Карім арозумів, що Саддам
 Хусейн, можливо, не такий,
 яким він його собі уявляв.
 Це були часи великих воєни-
 ських успіхів Іраку. Янось о-
 піс на цьому ранку де пре-
 зидента прийняли міністр обо-
 рони Хейріддин Аліовиддин,
 що працює захоплено Фао —
 постріли на півдні Іраку,
 який вважався на той час не-
 приступною фортецею. Роз-
 лутований Саддам зажадав
 негайно розпочати контрна-
 ступ. Він і слухати не хотів
 міністра, який говорив про
 можливі величезні втрати.
 «Яке мені діло до втрат,
 кикув Саддам. — Головне

зараз — це відити Фвоі.
Розпочалися контрнаступи на
зимовій багнюці. Гукують люди.
Саддам виїхав на фронт,
щоб особисто керувати опе-
раціями. Він вибрав 400
своїх охоронців і направив
їх на передові позиції. Під
час наступу Іракці застосу-
вали хімічну зброю. Однак
вітер подув у зворотному на-
прямку, і 120 охоронців заг-
инуло. Того дня у Кармі
вибухнули перші сумніви.

У Багдаді Каріма прикомандирували до «Даурат аз-забіт» — групи офіцерів дворцевої охорони. «Ще жаждала люди. — розповів він. — Одного разу я побачив кожного відомого співака Хусейна Нахеме. Його руки

«Гаряча» лінія

БІЛИЙ ЛІМ ВІРИТЬ В ПЕРЕБУДОВУ

Президент Джордж Буш, виступаючи на прес-конференції у Вашингтоні, заявив, що Михайло Горбачов і дає контрольове владу у своїй країні та що Радянський Союз вже ніколи не повернеться до закритого тоталітарного суспільства і часів «холодної війни». Однак, під час прес-конференції американський пре-

идент, придумання рухів за незалежність у прибалтійських республіках, економічний хаос і політична нестабільність в СРСР дуже тривожать його. За словами Буша, уряд Сполучених Штатів уважно стежить за тим, чи будуть виконані особисті заповідання Горбанова щодо

зміни політики Москви
Прибалтиці. «На мою думку
— сказав президент США
— доба гласності і перебо-
дови ще не закінчилась.
Він додав, що і далі втри-
ватиме зв'язки з радянсь-
ким Президентом, але, водно-
час, захищатиме право при-
балтійських народів на відно-
шення незалежності».

ПІДРАНКИ

ΦΟΤΟ ΑΥΤΟΡΑ

ЯКЩО з Кельна Ізти поїздом виїз по течії Рейну, — перед очима розгортається мальовнича картина: круті пагорби, порослі лісом, на вершинах — старовинні замки, величезні затинні містечка, середньовічні церкви... Рейн несе свої хвилі, незважаючи на історичні перебудови «даремні» індустріальної цивілізації.

Поїзд мчить. Одне за одним минають станції. Бонн, Аndernach, незабаром Кобленц.

Несподівано у рейнській пейзаж приважують дві вели-

Саме у зв'язку з цим я і зустрівся з Аніелізе Рієс, яку мені представила недавня співачка у Київському державному університеті з питань української історії і культури, — цес цього товариства Бероні Бендла. Аніелізе розповіла про роботу товариства щодо підготовки проекту «Діти Чорнобиля». Членами товариства є люди, що представляють різні суспільні верстви німецького населення. Вони об'єднані бажанням допомогти потерпілим від Чорнобиля. Перший етап їхнього проекту — організувати наступальний атаківний 40—50 дітей у Німеччину.

влаштованих виставках. Значна сума грошей була зібрана членами товариства А. Рієс у час роздавання свят на одному з машинобудівних заводів. Платяться видання спеціальних листів кулінарних рецептів, виручені гроші за яку п'яту також для чорнобильців. Проводяться багато інших заходів, спрямованих на пропаганду благородного проекту екологічного товариства.

Словом, з познайомилися з ініціативним і чуйним людиною, яку швидко бачили люди, які швидко бачили страшний удар чорнобильської катастрофи. Ізми зусилля тріх не покидали в Україні, адже ці люди добре пам'ятають про трагедію 1986 року, вважали у себе фотографії квітків-мутантів і, певна річ, ні у себе, ні у нас не хотять бачити людей-мутантів.

Від Рейнланд до Чорнобиля більше двох тисяч кілометрів. Але це в відстань між стриманими серцями людей? Ми — люди. Ми живемо як один плід, здоров'я і майбутнє нашого суспільства ніколи від здоров'я інших суспільств, насамперед — дітей.

Думаючи про це, важливо було побачити конкретні прояви гуманізму і гуманізму наших нових друзів з Рейнланду й адресую його «Зеленому світу» України, з чим більше... Чорнобильській комісії Верховної Ради республіки, яку очолює В. Іворівський.

«До вас звертаються члени екологічного товариства Рейнланду. Ініціатива захисту охорони навколишнього середовища» з Рейнланду. Ми не переслідують жодних комерційних чи рекламних цілей. Усі ми стурбовані екологічним майбутнім землі й намагалися конкретно сприяти охороні навколишнього середовища.

Мета проекту, який пропонуємо, — допомога дітям, що постраждали від чорнобильської катастрофи.

Минулого літа нещодавно від нашого міста вже побували на відпочинку діти з району Чорнобиля. Ми також хочемо прийняти у літні — вересні 1991 року 30—40 дітей разом з 5—10 матеріями на оздоровчальному відпочинку (приблизно три тижні).

Деякі з нас розмовляли російською й українською мовами. Сподіваємося, що ми знайдемо людських порозуміння і до мінімуму знатимемо культурних, ні мовних бар'єрів.

Готуючи свій проект, зразок правдою нам проглядає безплатних інсценує, зберігаючи гроші для оплати проекту наших гостей.

Хочеться, щоб цією акцією не обмежилися наша допомога потерпілим від чорнобильської катастрофи, яка

стала великим нещастям України, Білорусії, Росії. І не тільки!

Розраховуючи на те, що наш лист викличе у вас зацікавленість, допоможе в реалізації задуманого нами проекту, сприяє подальшій працям мотантам без посередників у бюрократичних структурах.

З вдячністю й вірою на співпрацю між нами в складному світі.

Аніелізе Рієс, к. Бендлер, ФРН.

Ще раз перечитай знаменитий текст. Це не просто лист, а протягнута людська рука, сповнена широго наміру допомогти майбутньому України. Було б дивно, якби вона зависла в повітрі над просторами нової Європи, що з'являється від примар холодної війни.

Поспішаємо назустріч один одному. Хай торкнеться дружний потік німецьких і

Чорнобильська катастрофа стала великим нещастям України, Білорусії, Росії. І не тільки!

ДОПОМОГА З РЕЙНЛАНДІЇ

темих труб. Поряд з ними надійшли. Атомна станція. Коли я дізнався, що вона не працює, то гадав про мету своєї поїздки до цього краю. Зустрівся у Кобленці з Аніелізе Рієс, однією із засновниць екологічного товариства «Громадська ініціатива захисту охорони навколишнього середовища». Це товариство, що об'єднує члени кількох німецьких містечок над Рейном, розгорнуло свою діяльність саме у зв'язку з атомною станцією на Рейні. Члени товариства писали в пресі про серйозні неспадки в проектуванні станції, робили фотознімки «плазмових» викидів, влаштовували шпиги. І такі добували того, що на станції у густо заселеній частині Німеччини звернули увагу.

Товариство займається також спостереженнями за рослининами мутантами. Зроблено десятки знімків рослин з чітко вираженими мутациями, що з'являються бувають кілька років тому. Однією з найбільш вірогідних причин мутаций може бути саме вплив іоніз. Безперечно, це надзвичайно цінний матеріал для наукових досліджень і, не меншою мірою, розуміння про планетарну причетність кожної держави, кожного енергетика до проблеми викидання на землі людини і людства.

Останнім часом «Громадська ініціатива...» займається новим для неї проектом під назвою: «Акція допомоги дітям Чорнобиля», хоча це зовсім точно, адже йдеться не про односторонню акцію.

Ряд одеських підприємств — «Кіскавмаш», трістосення об'єднання імені Н. Крушельницької та інше — за допомогою дані ініціативи — за допомогою природоохоронних організацій розробили власні екологічні паспорти. Скажемо, чергова надія новини! Був би у нас паспорти соціального розвитку населення, планів регіонів. А який результат!

— А ми взагалі, що екологічні паспорти підприємств і їхні зразки не виробляють, — стверджує голова Одеського міського комітету охорони природи С. Парфінський. Із запровадження такої швидкої оздоровчої екологічної обсте-

у зв'язку з цим товариство намагалося встановити контакти із зацікавленими організаціями на Україні чи в Білорусії. Як жаль, «ініціатива» не отримала відповіді ні з радянського посольства у Бонні, ні з інших польових установ. Члени товариства у своїй прагматичності зробили нову благородну спробу — підготували лист, щоб, як вони гадають, через найближчі руки передати його на Україну. В цьому листі, зокрема, наголошується на тому, що «Громадська ініціатива...» переследують «не переслідують жодних комерційних чи рекламних цілей», а намагалися подати конкретну пропозицію до чорнобильців «без посередників у бюрократичних структурах».

Хочеться вірити, що цього разу товариство одержить відповідь, більше того — що добрі наміри здійсняться.

Тим часом в Рейнланді шириться намір, що має на меті збір пожертвувань на користь дітей Чорнобиля. Вишлює спеціальна листівка товариства, з'являється численні публікації про чорнобильських дітей у німецьких газетах «Райнштадт», «Нова-Ландшафт» Бендлер — Валлендарт, «Штатдартунг».

Ось лише кілька заголовків, які промовисто свідчать про наміри товариства: «Чорнобильські діти повинні приїхати і до Бендлера», «Допомогти дітям Чорнобиля», «Більше 60 сімей хочуть допомогти», «Найближче страждатимуть чорнобильські діти», «Ми можемо подати їм допомогу».

Збираються пожертви на підприємствах, на спеціально

ОЗДОРОВЛЕННЯ ЧЕРЕЗ... ПАСПОРТ

нову в місті і регіоні в цілому.

Власне, з ініціативним комітетом ініціативи «Паспорт» ніхто не перекладає тут же відгукуються на неї, бо побачили в новій на стійких прагматичних природоохоронних підприємств, сильні власну користь. Справді, йба не в інтересах трудового колективу при переході на платне природоохоронне дослідження знати, де та чому він робинство зберігає повітря, воду? Тільки володіння такою інформацією, можна за допо-

могою організаційних технологічних заходів усунути першопричини екологічного шкідливого впливу і до мінімуму знатимемо платно за природоохоронні заходи у місцях дозволу. Бо жокан, хто живе у місті, має бути чуйним до забруднення повітря і води, а також і його мити нупатися йому і йому близьким.

Не жаль, так міркують далеко не всі. Хоча існують люди, які більш ніж пірною току асину ідею екологічного паспортів, готові накласти у її здійс-

ненні допомогти, одним з 250 великих підприємств, які роки до цього відстоювали забрудненість навколишнього середовища, відгукуються лише два десятки. А без цього, вважало С. Парфінський, не можна перейти й до аналогічного паспортів регіонів, Одеси в цілому, й екологічного екологічного оздоровлення.

Георгій ВОРОТНЮК, заступник голови Одеського міського комітету охорони природи.

Одеса.

українських рук на порозі європейського дому. І нехай не підтвердяться припущення, які виникають в процесі вивчення рослин-мутантів на берегах Рейну, оскільки німецькими посівами ріки, що ніколи відчужає себе створено Прип'яті.

Роман ОСАДУЧІЙ, аспірант романо-германської філології Київського державного університету імені Т. Шевченка.

Хто відповість за страшенні каліцтва тисяч і тисяч дітей, горе матерів?

Я познайомилися з ініціативним і чуйним людиною, яку швидко бачили страшний удар чорнобильської трагедії.

Вони вичають фотографії квітків-мутантів і, певна річ, ні у себе, ні у нас не хочуть бачити людей-мутантів.

кінцевом
так, що
ший кра
суворе
роки Ра
результ

Обста
розробл
зважаюч
конодав
зараз за
путати.
ни прад
них орга
лення —
ектів за
охороми
дуть вне

куратури республіки по боротьбі із організованою злочинністю й економичним саботажем.

— Все це плани. В дійсності правопорядок у республіці сьогодні не задовольняє нікого. Намі читачі в листах до редакції пишуть, що бояться вийти у вечірній час на вулицю, остерігаються відпускати на прогулянку дітей. На боротьбу із злочинцями кидають цілі загони спеціалістів, а зрушень на краще не помітно.

— Згоден: кількість злочинів, вчинених на вулицях і громадських місцях, зростає. І це нас дуже непокоїть. Однак давати будемо реалістичні, подивимося на ці факти з другого боку. Так от, проведені розрахунки засвідчують, що в Англії, Данії, Німеччині на кожного поліцейського припадає від 500 до 700 жителів. У Канаді, Туреччині, Швеції та деяких інших країнах — до однієї тисячі чоловік. У нас же на одного міліціонера патрульно-постової служби припадає три з половиною тисячі чоловік. Більше того, з 434 міст республіки у 169 автосімах немає підрозділів патрульно-постової служби. Отож,

небезпечно, ніж вести бій із озброєними злочинцями. Як ви дите як депутат, щоб зробити службу міліціонера все-таки безпечною?

— Робота в міліції завжди була не з легких. І більшість людей, думаю, знає, чому праця охоронця правопорядку вважається складною, відповідальною і в той же час небезпечною. Тільки за останні три роки загинуло 50 працівників органів внутрішніх справ і поранено понад 700. Є, так би мовити, суб'єктивні причини. Але й є такі, як погане матеріально-технічне забезпечення органів внутрішніх справ, важкі умови праці і побуту їх працівників. На озброєнні міліції майже половина давно застарілих засобів зв'язку. Понад нормативні строки експлуатуються майже 40 процентів автомобілів. Є в нашій республіці, на жаль, відділи міліції, які розташовані в непристосованих і аварійних приміщеннях.

Як приклад можна взяти відоме місто-курорт Ялту. Злочинність за останні п'ять років там зросла на 20 відсотків. Зараз вкрай необхідно мати не менше 60 слід-

ників. Та приміщення, де розташовані окремі підрозділи, не відповідають вимогам часу.

— Прийняття Верховною Радою УРСР законів про посилення боротьби із злочинністю і правовий захист працівників правоохоронних органів республіки звичною мірою повинні зняти багатовікові проблеми в роботі правоохоронців?

— Сподіваюся, що так. Уперше за всі роки існування республіки на основі Декларації про державний суверенітет України розроблено і прийнято Закон УРСР «Про міліцію». Його положення стосуються не тільки особового складу органів внутрішніх справ, а й зачіпають особисті інтереси, права і свободи всіх громадян, державних органів, громадських організацій. У новому законі чітко й ретельно, а звне, зрозуміло для всіх людей визначені права й обов'язки працівників міліції та інших співробітників, курсантів, слухачів навчальних закладів органів внутрішніх справ, а також військовослужбовців внутрішніх військ.

ховної Радн Української РСР.

— Сьогодні особливо гостро розгорнулася боротьба із злочинністю в сфері економіки, тим більше, що перехід на ринкові відносини диктує свої умови. Як міліція справляється з цими новими явищами?

— Кожний новий період чи етап розвитку суспільства породжує свої проблеми. Розбалансованість економіки, бідний споживчий ринок, спад промислового виробництва, безперечно, породили дефіцит на продукти і промислові вироби, сплеск спекуляції. В зв'язку з цим нами створені спеціальні підрозділи міліції для боротьби зі спекуляцією. Тільки минулого року працівниками цих підрозділів було виявлено близько 10 тисяч, втім числі 2,7 тисячі фактів спекуляції в значних і особливо значних розмірах, прихованих товарів на суму понад 8 мільйонів карбованців. Підрозділи боротьби з розкраданням соціалістичної власності запобігли також вчиненню 6,5 тисячі підготовлених злочинів на підприємствах і в організаціях.

додатково створені оперативні мобільні групи по знешкодженню особливо небезпечних злочинців. Підключили до патрулювання на вулицях у вечірній час співробітників МВС, УВС, щоб збільшити кількість нарядів, охороняти більшу територію міст. З допомогою військовослужбовців їх збільшено майже на 600 — у 93 містах та 74 вокзалах, а також аеропортах України.

Працівники міліції стали сміливіше застосовувати зброю. Янцю в 1989 році вони застосовували її 226 разів, то минулого року — 335. Практично тією ж чисельністю оперативно-слідчого апарату розкрито на 20 тисяч більше злочинів, з них тяжких — на 3 тисячі, на 14 тисяч більше розслідувано кримінальних справ, розшукано 17,6 тисячі безвісти зниклих людей, серед яких здебільшого діти. Чимало є позитивного в роботі багатьох інших служб міліції, зокрема пожежної охорони, державтоінспекції, підрозділів охорони, виправно-трудових установ, транспортної міліції.

Разом з тим резерви в на-

ціонерів нагорі Червоної

Сьогодні добу направляють новому з тривалим. Але давай процес демократичний — об'єкти приводять до лічильників випадкові, нечесті, які є законами. Таки ми будемо ретельні. Я повинні тільки в минулому органів внутрішніх, що споміняв, було звільнено тисячі чоловіків, притягнуто до відповідальності.

У той же час нів народу, як серця прийшли міліцію, ми б підтримувати, турбуватися і рідних і близьких.

Сьогодні сліди як ніколи тривожною. А ми тільки тоді з відмінною рідна плата праці й побуту.

НАМ ХОЧЕТЬСЯ СПОКОЮ

улого року
РСР затвер-
дує програму
злочинніс-
5 роки, а
Української
до посту-
адні захо-
законності
республі-
тотівці ми
участі.
ах перед-
боротьби
необ-
усилила всіх
охоронних
шляху
жк зміц-
— це
державне,
загальнона-

не будемо поспішати з оцінкою ефективності нашої роботи.

Але й тут з'явився добрий тенденції. У багатьох містах уже почали розуміти важливість тісної співпраці з міліцією. Тільки за два останні роки за рахунок трудових колективів додатково введено майже 14 тисяч міліціонерів патрульно-постової служби і дільничних інспекторів міліції. Прикладом тут слугають Луганська, Одеська, Вінницька, Дніпропетровська, Кіровоградська, Харківська, Полтавська і Черкаська області.

Тепер, коли Верховна Рада УРСР 29 листопада минулого року прийняла ухвалу, де рекомендується керівникам підприємств, установ, організацій виділяти кошти місцевим Радам для збільшення штатної чисельності підрозділів міліції, поліпшення їхнього матеріально-технічного, забезпечення, ми розраховуємо на те, що до проблем міліції скрізь поставляться уважніше.

У ряді міст, після відчутного спаду останніми роками, знову активізується діяльність добровільних народних дружин. Так, виконком Харківської обласної Ради народних депутатів прийняв рішення про відновлення посади інструкторів по роботі з ДНД при міськрайвиконкомах. У свою чергу за рішенням колегії УВС області в міськрайвідділах внутрішніх справ введено посади старших інспекторів з організації взаємодії з громадськістю. При міськрайвиконкомах створюються спеціальні фонди заохочення дружинників, для них встановлені окремі пільги. В Харкові відкривається навчальний центр для організації правового навчання народних дружинників. Таку ж роботу на наше прохання, Рада Міністрів УРСР рекомендувала проводити всім об'єднанням України.

— Ми часто стасмо свідками подій, коли працівники міліції діють ледь не в фронтних умовах. Гинуть люди. І нерідко тому, що вони зв'язані законами, де застосувати зброю не менш

чих, а їх у місті є 27, працівників нарізної розшуку потрібно 100, а працює 50. В плачевному стані транспорт.

Або візьмемо проблеми підрозділів найбільш мобільної служби — патрульно-постової. Їм не вистачає понад 400 транспортних одиниць. Половина працівників не забезпечена житлом. А звідси і велика плінність кадрів. У підрозділах 50—60 процентів міліціонерів служать не більше трьох років, мають недостатній професійний рівень. І, як наслідок, низька ефективність їх роботи.

Наші експертні служби, скажімо, оснащені фотолaboratorіями всього на 13 відсотків, а відеоманітофонами на три відсотки від норми. У питанні матеріально-технічного забезпечення ми повинні йти значно далі. Нам кінче необхідні перспективні загальнодержавні програмні комп'ютеризації й технічного переозброєння усієї системи МВС.

Наведу такий приклад. Нашому міліціонеру, щоб перевірити, чи притягалась особа до кримінальної відповідальності, необхідно 5—7 днів, у той же час як американській поліцейській одержує подібну інформацію за одинадцять секунд, не виходячи із службового автомобіля.

Вважаю, що було б правильно і справедливо встановити такий порядок, аби частину грошей, одержаних від прибутків виправно-трудових закладів, митних зборів, податків на шляхи, що їх здійснює міліція, перераховувати органам внутрішніх справ.

Минулого року, наприклад, за надання дозволів і виважу документів на вїзд за кордон та вїзд до СРСР службам ВВІР республіки в місцевий бюджет надійшло понад 100 мільйонів карбованців. Але сама служба ВВІР від цього прибутку не одержала ні копійки. Хоча за останні роки обсяг робіт тут зріс більш як у 30 разів. Тільки минулого року працівниками цієї служби було прийнято 6 мільйонів відвідувачів. Для поліпшення їх роботи сьогодні треба щонайменше 500 співробіт-

У цілому Закон «Про міліцію» спрямований, перш за все, на зміцнення правопорядку і законності в республіці, а також усіх членів кожного членом суспільства.

Великі надії ми покладаємо на реалізацію постанови Верховної Ради УРСР, про яку вже велась мова. Згідно з нею уже в найближчі роки передбачено виділити органам МВС автомобілі, автобуси, мотоцикли, вертольоти для підрозділів державтоінспекції, десятки тисяч засобів зв'язку, комплектів звуку, відео, телеапаратур, радіостанцій, спеціальних засобів індивідуального захисту. Вся ця матеріальна допомога сьогодні вкрай необхідна міліції. І ми дякуємо Верховній Раді республіки за таку допомогу. В свою чергу органи внутрішніх справ зобов'язані значно активізувати роботу у боротьбі із злочинністю і правопорушеннями, на ділі забезпечити спокій людей.

Упевнений, що суспільство повинне мати стабільні закони. Юридична наука і практика кінешті повинні покінутися з частими змінами в діючому законодавстві. Наприклад, у кримінальний кодекс Української РСР було внесено 583 зміни з часу його затвердження. В окремі статті зміни вносились по кілька разів. Все це робилося під приводом посилення боротьби із злочинністю, при цьому мало враховувалося те, що суворість покарання рідко коли сприяє перевихованню людини. В кінцевому підсумку склалося так, що в часи застою в нашій країні діяло найбільш суворе законодавство за всі роки Радянської влади, а результат — знаєте який.

Обставини потребують розроблення нового, більш зваженого кримінального законодавства. І цією справою зараз займаються народні депутати, науковці та практичні працівники правоохоронних органів. У стадії розроблення — великий пакет проектів законів з питань правоохоронної діяльності, які будуть внесені на розгляд Вер-

Так, у Сумах виявлено злочинну групу працівників торгівлі, які за певну винагороду продали спекулянтам з Литви близько 4 тисяч пляшок горілки. Багато товарів зникає з наших прилавків для вивезення за кордон. У Керчі працівники міліції зупинили спробу вивезти в Грецію однієї жителя Сімферополя 14 пачок, 10 холодиликів, 343 комплекти сервізів, 7 тисяч метрів тканин та інших товарів на суму понад 250 тисяч карбованців. Зараз по цих та інших викритих нами численних подібних злочинах ведеться слідство, правопорушників чекає суворе покарання. Про них ми після судового розгляду повідомимо громадськість республіки.

Великі кавантаження ляжуть на нас в умовах переходу до ринкової економіки. Яско, що нам обов'язково доведеться активізувати захист економічних прав громадян, підприємств і держави, всіх видів власності, в тому числі і особистої, ліквідовувати правові перепони для поживлення господарської діяльності, становлення ринку. Хочемо ми того чи ні, але багато хто захоче погіршити рух на новачках, і ми до цього готуємось заздалегідь. Виконання поставлених завдань сприятимуть і Укази Президента СРСР «Про заходи по забезпеченню боротьби з економічними злочинами» та «Про заходи по посиленню боротьби із найбільш небезпечними злочинами і їх організованими формами».

— І все-таки, Василю Васильовичу, чи справившись ми коли-небудь із злочинністю? Чи в силі забезпечити спокій людям? Якщо так, то чому тримається ваш оптимізм?

— Повніше сказати, що останнім часом активізувалась робота органів внутрішніх справ. Вони почали виходити із стану стагнації, долати кризові тенденції. І хоча нас нерідко критикують, але все ж таки за останній час міліція стала працювати інтенсивніше. Нами

шій роботі ще є. В першу чергу, підвищимо вимогливість і відповідальність працівників за стан правопорядку в республіці. Адже за нас що роботу ніхто робити не буде. Хоча в цілому я хотів би сказати, що під час найважливіш впровадженні чесні працівники міліції завжди самовіддано виконували свій службовий обов'язок, уособлюючи кращі людські риси — вірність справі, безстрашність, готовність до самопожертви.

Саме так діяли, скажімо, працівники Болградського райвідділу міліції Одеської області майор Д. Іванов, сержант М. Касанов і старшина М. Фетов під час затримання озброєного автоматами дезертира, який захопив заложниками батька з двома малюками і мав намір вчинити розбійний напад на ошадкасу. В результаті чітко проведеної операції злочинець був знешкоджений, а заложники врятовані. Усіх мілі-

но ліпшими і шим, передбачено Законі УРСР «Про міліцію» і постанови Ради УРСР від 1990 року, раз вирішуватимуть підвизнення працівників органів внутрішніх справ.

— Скажіть, як нині діє міліція? Чи в силі забезпечити спокій людям? Якщо так, то чому тримається ваш оптимізм?

— Повніше сказати, що останнім часом активізувалась робота органів внутрішніх справ. Вони почали виходити із стану стагнації, долати кризові тенденції. І хоча нас нерідко критикують, але все ж таки за останній час міліція стала працювати інтенсивніше. Нами

8 лютого 1991 року. № 21

Не тільки мистецькі цінності, але й саме поняття про культуру, за розпорядженням Гітлера, витравлювалося із свідомості нашого народу. Все, що могло бодати грохи прикрасити й осяяти життя підневільного трудівника, підпадало під заборону.

За роки окупації із східних областей, як називали фашисти Україну, штаб «Образотворче мистецтво» з відомства Розенберга переправив до Німеччини 29 великих партій авантюри, зокрема в 137 товарних вагонах 4100 ящиків із мистецькими творами.

Ось перед нами ціла гора каталога, а яких можна додати і про мистецькі скарби, що зникли не тільки в Києві, Харкові, Львові, Алупці, але й в Одесі, Чернівцях, Вінниці, Полтаві, Луцьку, Дніпропетровську, Сумі, Умані... Тільки за приблизними підрахунками, це — 13 тисяч картин, 500 скульптур, 33 тисячі графічних аркушів, 70 тисяч предметів народно-декоративного і прикладного мистецтва. Де вони? В чий суцук? Невже ніколи не повернуться до рідного краю?

Світлячки і елліни, Італієць і француз, килимар зі Сколу й мозаїстичні стіни Росії — юмені справжній мистець, хоче він того чи ні, створив живий образ своєї доби. І ми, відірвані від мистецтва, припадаємо до дуерел високого мистецтва людства, і ємо з невичерпної іривної річки народу, освіжаю розум і душу роками нових мистецтв. Вибери у нас що неприємну спадщину і ми калішимось знаннями без роду-племени, рабами печерного віну.

Коли в дії великого союзнця 1941 року фашисти бомбили Київ, їм, окупованому жову в місті, хотілося викликати ще й руйнування культурно-освітніх осередків. Разом із нашою, а літати на голові йня падала й огрута з гітлерівської «Майя Наміф»: «Як ми прагнемо створити нашу Велику імперію, то нам треба насамперед витіснити і знищити сповнісники народів рослин, поляків, чехів, словаків, болгар, українців і югославів».

Вже наприкінці 1942 року захоплений у полон біля Моздока доктор Ференг писав: «Мені відомо, що при штабі Альфреда Розенберга існують окремі команди для вилучення мистецьких і витягання коштовностей в окупованих країнах Європи та східних областях. На чолі цих команд стоять цивільні дослідники мистецтв. Тількино війська захоплюють місто, велике місто, негайно туди прибувають начальники цих команд із фашистськими різніми галузями. Вони оглядають музеї, картинні галереї, виставки, культурні та мистецькі заклади, визначають, у якому вони стані й забирають усе, що становить цінність...».

Але не тільки мистецькі цінності, але й саме поняття про культуру, за розпорядженням Гітлера, витравлювалося із свідомості нашого народу. Все, що могло бодати грохи прикрасити й осяяти життя підневільного трудівника, підпадало під заборону: картини, скульптури, килими, фарфори, етнографічні ре-

релі, але від того він усе таки не став «нашим».

Зовсім втрачені сліди багатьох унікальних пам'яток давньоруського живопису XVII—XVIII століть. Ми не добувалися в музеях надалога іконографічних зображень: «Минини», «Морини», «Борис та Гліб», «Петро і Паоло», тисячі картин та скульптур, навіть зразки українського національного зорання та посуду.

Уявимо на мить сучасний музей, де товстий білий емоноватий люд, на обличчях — подія чи зачарування, співчуття чи неприязнь, усіх чихає закур... Та, мабуть, важко дібати слова, щоб передати весь спектр людських переживань! А що б сталося, коли б у залах значення словорозумів багати... Осіпні б стіни, потягалися б вікна, Певне, у кожного з нас сталося від болі серця.

Так було по війні у Львові. У наблисті мистецтв Державної бібліотеки імені Василія Стефанія Львівського

або Чому наші мистецькі цінності розкидані по світу

чи — все це мало бути конфісковане в приватних зібраннях і державних сховищах. За роки окупації із західних областей, як назвали фашисти Україну, штаб «Образотворче мистецтво» з відомства Розенберга переправив до Німеччини 29 великих партій авантюри, зокрема в 137 товарних вагонах 4100 ящиків із мистецькими творами.

Картини, вирдані в українських музеях, галереях та палацах, мали так тавро: «Від головної робочої групи «Україна» окупованого штабу рейхсleitera Розенберга; Київ».

Кому: Салезан, монастир в Бужаїні під Мемінгом у Північній, яку Ленгтрує. Зміст: 7 більшовицьких картин з українського музею в Києві. Цим тавром були позначені й ілюми XI—XII століть, шедеври європейських майстрів, полотна живописців Росії та України, японські «близькошми», твори та навіть втрачені від загубили після варварського зруйнування Михайлівського монастиря його неосвідчені окупанти. Вони на шість, вернулися з далеких мандрів на своє музейне місце — до золотопетри Софії.

Моя страж історії, перед нами постає у перебілках світа та невіддільності своїх фарб мучилий моті зі спомини «Дмитро Солуєвський». Щоправда, його прописали після війни в Третійшійській гале-

рній Академії наук УРСР зникали малюнки Рембрандта і цілий альбом графічних творів Альфрейта Дюрера, Лівинська тількино потрапила від шедеврів. Щоправда, нещадно вдалося ознайомитися з фоторепродукціями цього альбому. На одному з аркушків — автопортрет художника. Відкрите, мучне, задумливе обличчя, мій переконаний не мистецький талант, а наш сучасник... Щоправда, він стис пучки для освітлення світ хрестом. Інші образи повисли з білішнього пантеону. Але скільки в них життя і волі, краса й величчя, материнської сестрості й промисливської страждання!

За цими творами, які 1623 року заповнів бібліотеці Осолодичів князь Генріх Любомирський із Шверського в тім, щоб «наочно і ніяк запам'ятати» — це до війни чала пошукати постійні мистецтвознавці Гітлера, 1939 року тодішній директор Дрезденської галереї Ганс Россе писав Ворму: «Хочу звернути вашу увагу на те, що до рук Рад... потрапив альбом малюнків Альфрейта Дюрера... і, ставши уповноваженим фюрера в справі повнення його особистого музею в Лінці, він писав до директора Абба. Але той забарився — малюнки видатного майстра встиг забрати інший грабник, який «мистецтвознавство» Най Молдван, який працював під керівництвом особи рейху Геріама Герліга...

Следи неперервного збирання кожного загубився в хуртовині війни та повоєного похолодіння між Заходом і СРСР. Лише восени 1969 року місцевонаходження альбому Альфрейта Дюрера виявив дрезденський французького талеманів «Пармат». А потім, у лютому наступного року, посилаючись на попередні повідомлення, талеманіки виставили статтю «Тіфари А. Дюрера перебувають у Нью-Йоркському «Метрополіте-музеї»».

І переповню історію викрадення. «...Після завершення війни американці захопили цей альбом і зберігли на своєму складі. Коли озвався один із нащадків дараування, що жив в еміграції, йому видали кошичок родинку реліквію. Але теперішній Любомирський мало знався на мистецтві, та й за його часів матеріяльна слуга. Стож, він узяв і спродав на аукціоні в Швейцарії свій набуток. І хоча в заповіді протесту було вказано, що ці малюнки з бібліотеки «не можуть бути будинком вичуєні, взяті з місця, вивезені, віддані чи продані й відкормлені», — все одно в Народному закладі «Оссолінеум» легитим на місці тільки стара історія, а не альбому Альфрейта Дюрера належить інше музею «Метрополітен».

А ми, справжні спадкоємці мистецьких скарбів, можемо хіба що на репродукції милуватися лужаним усімком запалитої кустової нині, яка стоїть на чолі.

На рахунок грабників, які нібито брали твори «на експертизу», чимало крадіжко, що обсерували б музеєм мільйонами. З картинної галереї у Львові вони поначили на вічне віддавання «Аваторгет» Рембрандта, «Портрет жінки» Яна Гессарта, «Кривавий з рудиман» Франческо Гварді, «Конієр» Габрієля Діра, «Портрет дитини» Яка Маттеїа «І не ма ти числа... Загадали «експертизу», щоб узяти «на експертизу» зброю до історичного музею, навіть на склад реліквіят оперного театру...».

З дозволу «Мадонна» з альбому Альфрейта Дюрера перекручується історія мармурової скульптури на білому постаменті в Алупкинському музеї. Хоча зберігається лише на дозволеним зинку. А нині там стоїть чорна зава... Це немовий сюжет нагадує про часи, коли виставили в Алупкинському палаці-музеї, Союзі, у цьому «Ів Криму», щоб узяти «на експертизу» зброю до історичного музею, навіть на склад реліквіят оперного театру...».

Напередодні захоплення фашистами Криму тут у Воронішському палаці, виставили полотна Гітлера, а також в Лівинській в Ленінграді та із Симферопольської картинної галереї. Твори були складені в 43 ящики, а виставили в Лівинській в Ленінграді та із Симферопольської картинної галереї. Твори були складені в 43 ящики, а виставили в Лівинській в Ленінграді та із Симферопольської картинної галереї. Твори були складені в 43 ящики, а виставили в Лівинській в Ленінграді та із Симферопольської картинної галереї.

Із 183 творів пересунутих виставки в Ленінграді музею зберігали зберігали лише 31 екземпляр.

Порожні багати зникли в залах Київського музею сільського мистецтва. У Міністерстві культури УРСР зберігаються акти про вилучення збитих картин, а також чорний мартиролог грабунку. У ньому привізна Рокотова,

(Закінчення на 15-й стор.)

Усім добре відомо, що Ілєчнськ — і місто-супутник Одещі, і містечко морської фортеці України. А мишає в ньому багато моподі, які мріє взяти своє життя з моря. А воно, як відомо, дружить із сильними, загартуваними, мужніми.

Тому й на диво, що з ринку і до вчора в Пензі спорту «Юність» та на стадіоні «Перемоги» завжди єдині: моподі, трикутники, змагання, турніри.

А мопопрані господарі на цих спорудах дітишки. Близько 450 хлопчиків та дівчаток відвідують спортунальську комплексну ДЮСШ, де під керівництвом дев'яти тренерів вони займаються з чим: дзю-до, футболом, спортивним і синхронним плаванням.

Окрім цих видів, які кумаряться в спортшколі (за ергономію) та спортклубі морського торговельного порту «Ілєчнськ» (який керує поштою гандболіст С. Бризгалов), тренерів ще багато є. Справжніми тобто конвеєр здоров'я.

Текст і фото

Миколи БОЧКА.

Ілєчнськ
Одеської області.

БІЛЯ САМОГО СИНЬОГО МОРЯ

Позивні футбольної весни

ГОТУЮТЬСЯ КЛУБИ І ЗІБРА

Достік рано почала сезон збірки СРСР з футболу. У Глазго, на стадіоні «Албартс» (у присутності 30 тисяч глядачів) вона обіграла — 1:0 національну збірку — Шотландії. Єдиний гол на 89-й хвилині з чудовою передачею довіряв Андрія Канчельскіса забив московський армієць Дмитро Кузнецов.

Нічого не скажеш, початок приємний. І результат, гадаю, задовольняє багатьох, і достік приємно було грати, яку а такий ранній період продовження, стрували радянські футболісти. Збірка СРСР виступала а такою складі: Уваров, Чернішов, Мулюков, Шайба, Горюнов, Шатілов, Алайников.

Канчельскіс, Юран (Колмаєнов), Мостовий (Д. Кузнецов), Дюровський.

Того ж дня, а Адлері, дозволено м'якнати багнюку й сніг долом українських клубів — кінському «Динамо» і дощечку «Шахтарю», він провів між собою товаришський матч. Паризький принцип — 1:0. Вони грали практично в основному складі, ділили старанно і гостро. У них відзначилися Кобзєв, який реалізував пенальті, По одному тайму ворота несли захищали Жидков і Кулеков. Тренер динаміків діли можливість потрапити цієї групи молодих футболістів.

Віктор СТУГНА.

Лист до редакції

ТАК-ТО ВОНО ТАК...

Читачню з «Голосі України» (№ 13 січня цього року) та «Воскресення» (№ 14 січня цього року) «додатку» статтю О. Башкетова та В. Брандана «Хто і як готував бутні на моралі», засів час гадати: Шайба-мудельниця з його намірами: «Хто-то анонім, ата трішчирка на так».

Починаю із замовчання: воно, дружини баскетболіста на чолі з гонимим, нісиралі ВДОСТ професіонал (моя промова) організували сильний «кларнет» у номанді «Будильника», та ще й «додатку» матюку — промовець баскетболіста за кордон оптом і оподію. Але ж він донає такий «мафозний» варіант.

А вони: «картини» довірили українці з магнітофонних записів, протонів, навіть червоних, які, що зусильний та безсід із ім'ямні людиною — самішми в безпосередній уявній назим цих людей. На згадується про тому «додатку» матюку, збори баскетбольного клубу «Будильника», які відбулися в лютому 1990 року за участю представників «Фізкультурно-спортивних організацій і трудово-го кооперативу БМТ № 1 (нині

фірма «Кіліна»)». Хто там вступав? Про що йшла мова? Усі вищезазначені — не м'якні таємниці, а слова замикані, факти лежать на позарі, і, нічого, засів час гадати: Шайба-мудельниця з його намірами: «Хто-то анонім, ата трішчирка на так».

А наслідки влучним буз «постріли» газет, стане відомо після аналізу нового складу Федерації баскетболу СРСР та її президентів. Саме такого виснажену діяльність близькість баскетболістів факти, які були присутні на на засіданні адо організованому засіданні Федерації баскетболу України, та ще й усі вони прочитали того дня інтерв'ю в газеті «Комсомольське знамя» з шаховим мислю В. Я. Бондаренко.

Саме тому дискусію на сторінках преси в авторів «сонсаций» важливо для себе змінити. Во щось у них постійно не «додатку» матюку.

З повагою

Володимир ЛАШКУЛ.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Цього міста ми опублікуємо, позавоючи літературні думки.

НАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного
редактора
Анатолій Горюнов.

Чергові редактори —
Володимир Стефанішин,
Анатолій Краєвський.

Автор м'якнати —
Анатолій Мироненко.

Зішній секретар —
Леонід Підручний.

Випусковий —
Леонід Кислюк.

Оформлення —
Володимир Кислюков.

Коректори:
Тетяна Башкетова,
Ірина Власик,
Людмила Морозова,
Людмила Насана,
Антоніна Сильварстова,
Любов Статична.

Верстальники:
Тетяна Балюк,
Алла Буднікова,
Марія Солодюк,
Анатолій Артемюк,
Сергій Сидоренко.

Ліногетисти —
Тетяна Мухомі,
Тетяна Познань.

Ордина Леоніда коопіюват
друку відзначення
звідання України,
25207, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 165.658.

Передплатити ціну
на рік 19 крб. 30 коп.

Зам. 03160271.